

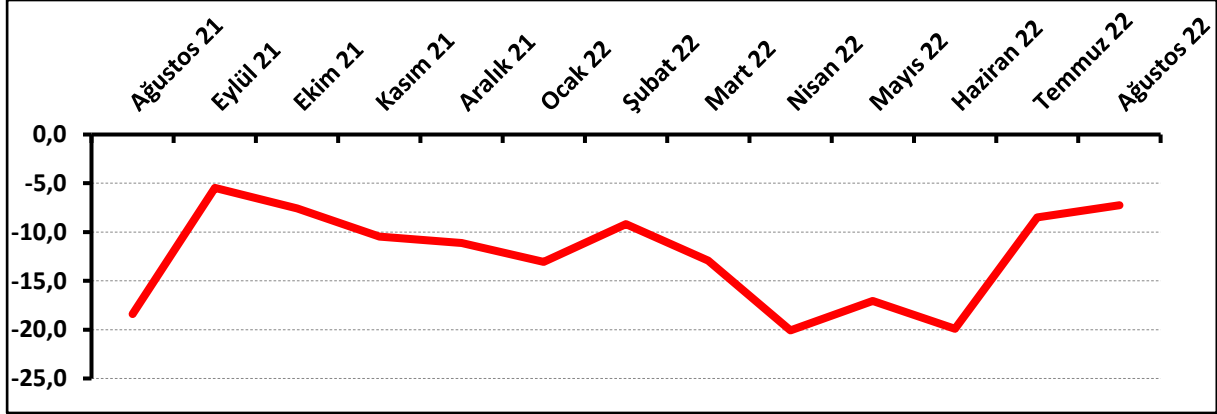
## PERAKENDECİLERİN YÜZDE 86,8'İ İŞLERİNDE İYİLEŞME BEKLEMİYOR

TEPE, Ağustos 2022'de bir önceki aya göre 1,3 puanlık, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 11,2 puanlık artışla -7,2 puan değerini aldı. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Ağustos 2022'de yüzde 38,3 iken, önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı yüzde 13,2 oldu. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyen perakendecilerin oranı ise geçen yıla göre 32,1 puan artarak yüzde 81,4'e yükseldi. "Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" sektörü Ağustos ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Ağustos ayı perakende güveninde en fazla artış Doğu Karadeniz Bölgesi'nde görüldü.

### Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya göre arttı

TEPE değeri, Ağustos 2022'de -7,2 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 11,2 puan, geçen aya göre 1,3 puan arttı. TEPE değerinin yıllık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 30,9 puanlık, önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki 8,6 puanlık iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin üzerinde olduğu yönündeki 6,1 puanlık değişim endekse olumsuz yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Ağustos 2021 – Ağustos 2022)<sup>1</sup>



Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-12,2	-16,9	-20,1	-29,7	-17,3	-20,8	-17,1	-16,1	-15,1	-12,5	-11,3	-2,0
2021	-15,1	-19,1	-20,5	-16,2	-19,6	-18,6	-18,3	-18,4	-5,5	-7,6	-10,5	-11,1
2022	-13,0	-9,2	-12,9	-20,1	-17,1	-19,9	-8,5	-7,2				

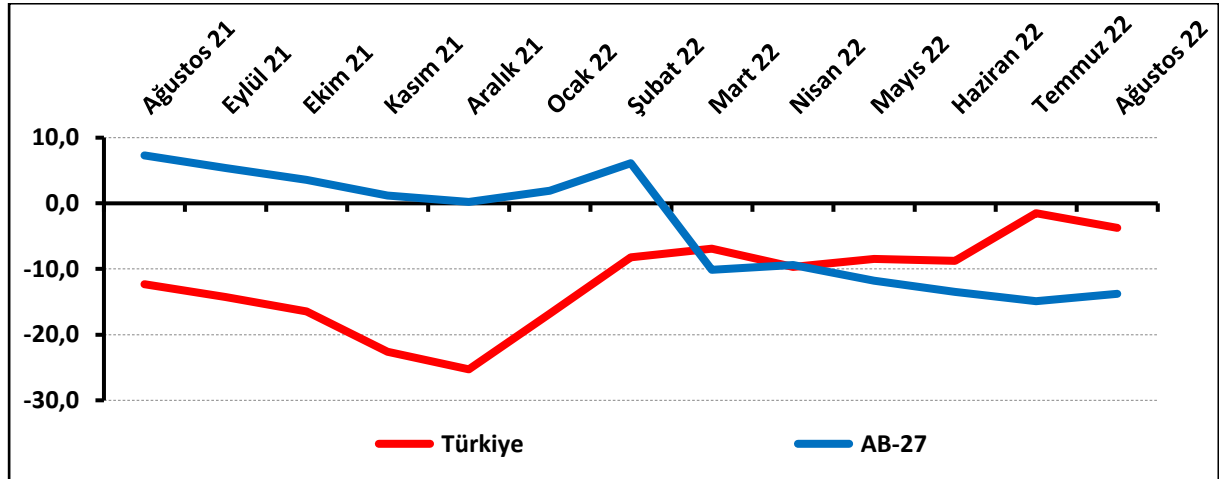
<sup>1</sup> Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

## Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya kıyasla azalırken, geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ağustos 2022’de -3,7 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 2,2 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre 8,6 puan arttı.

Ağustos 2022’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 13,2’si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 13,8’i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 73 oldu. İyileşme beklentileri çoğunlukla mevsimsel geçiş, okulların açılışı ve artan talep durumu, kötüleşme beklentileri ekonomideki kötü gidiş, yaz sezonunun bitmesi ve fiyatlardaki yükseliş ile gerekçelendirilmiştir.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ağustos 2021 – Ağustos 2022)



Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

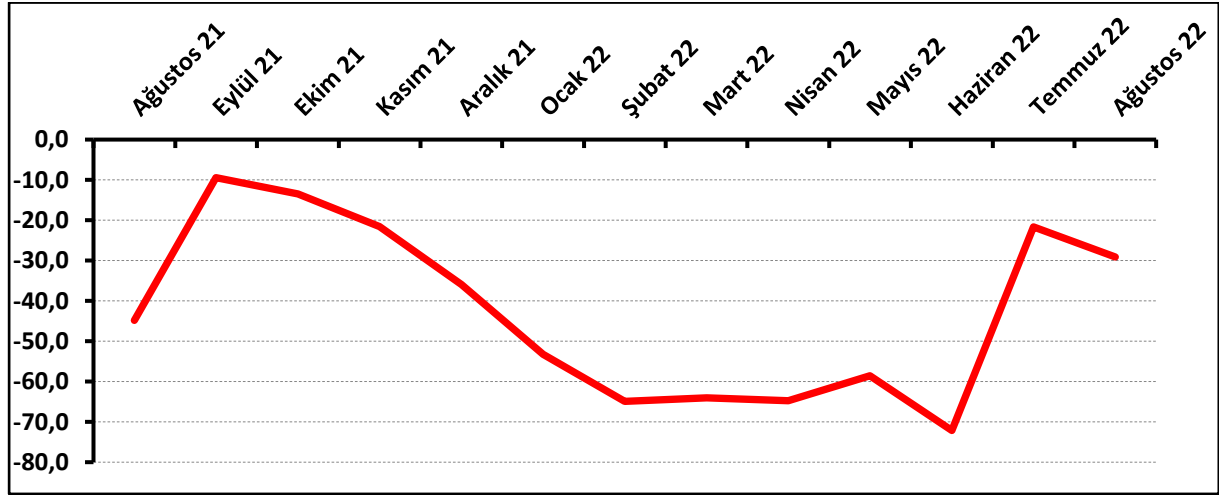
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-0,5	-11,3	-18,0	-41,1	-9,4	-9,9	-11,7	-11,8	-3,9	1,0	4,8	3,5
2021	-5,9	-9,6	-18,8	-13,4	-11,4	-13,1	-10,0	-12,3	-14,3	-16,4	-22,6	-25,3
2022	-16,8	-8,2	-6,9	-9,7	-8,4	-8,8	-1,5	-3,7				

## İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler geçen yıla kıyasla iyileşirken, geçen aya kıyasla kötüleşti

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Ağustos 2022’de -29,1 puan değerini alarak Temmuz 2022’ye göre 7,4 puan azalırken, Ağustos 2021’e göre 15,8 puan arttı.

Ağustos 2022’de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 10,9’u geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 40 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 49,1 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ağustos 2021 – Ağustos 2022)



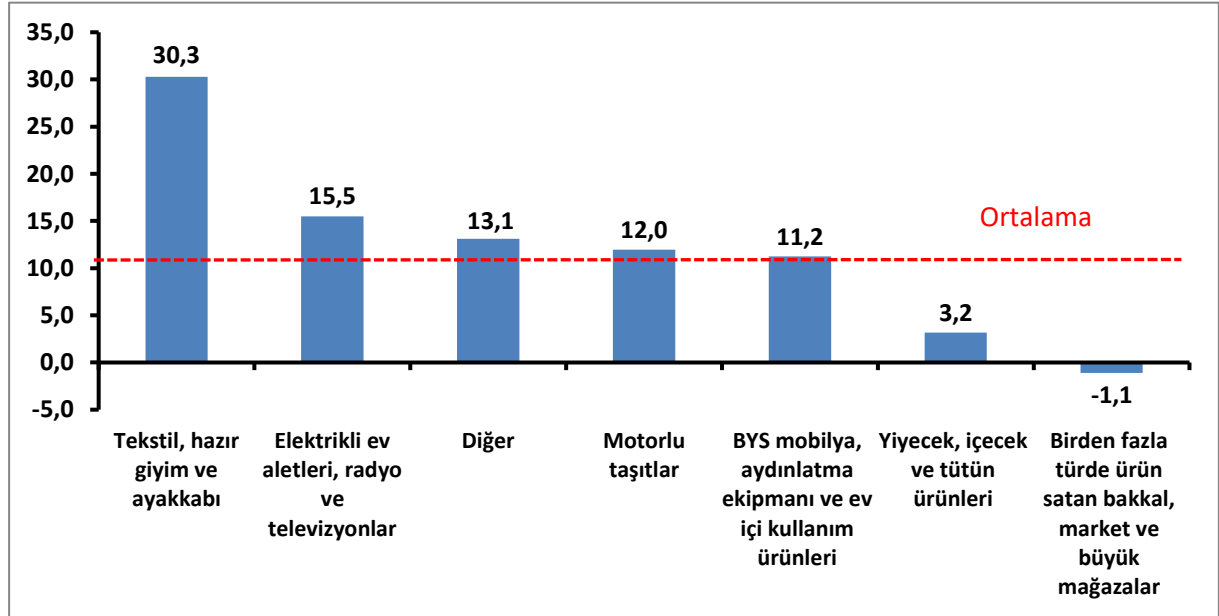
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-40,9	-37,7	-44,4	-63,5	-39,8	-55,5	-39,2	-44,5	-38,8	-38,9	-39,5	-36,6
2021	-44,9	-39,5	-48,0	-41,6	-39,5	-50,1	-42,0	-44,9	-9,4	-13,5	-21,6	-35,9
2022	-53,3	-64,9	-64,0	-64,8	-58,6	-72,1	-21,7	-29,1				

### Perakende güveni en fazla “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ağustos 2022’de, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektörü değişimi genel endekse denk değer aldı. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörleri ise ortalamasının altında değer aldı.

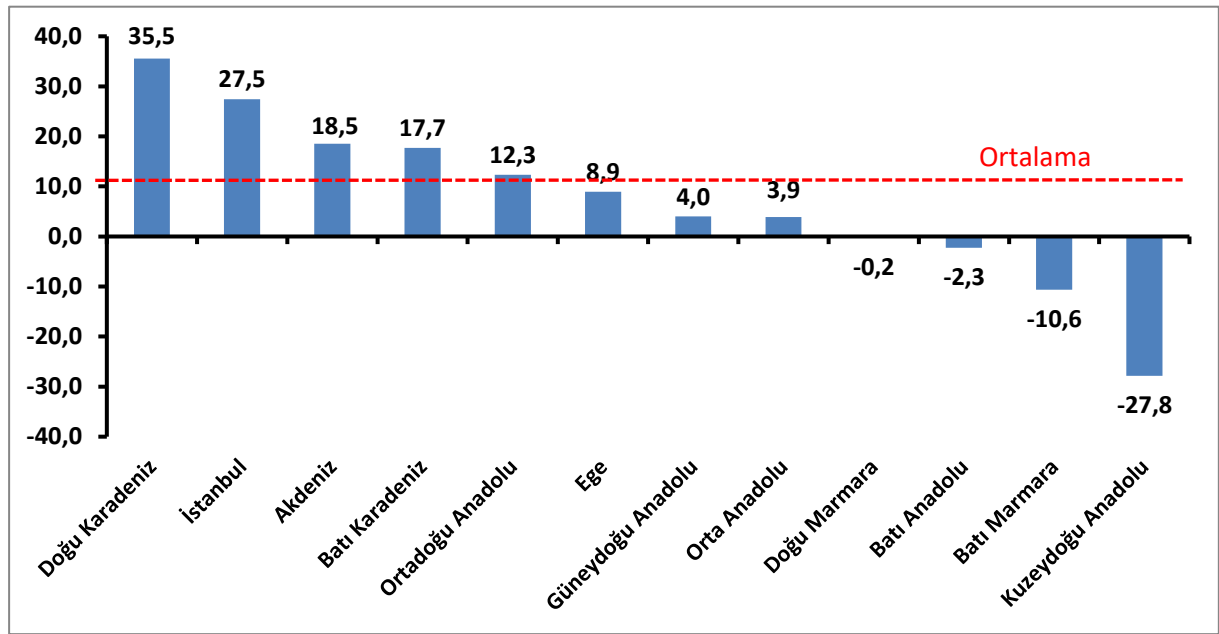
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Ağustos 2022’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)



## Perakende güveni en çok Doğu Karadeniz Bölgesi'nde arttı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Ağustos 2022'de, geçen yılın aynı dönemine göre Doğu Karadeniz, İstanbul, Akdeniz, Batı Karadeniz ve Ortadoğu Anadolu bölgelerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken, Ege, Güneydoğu Anadolu, Orta Anadolu, Doğu Marmara, Batı Anadolu, Batı Marmara ve Kuzeydoğu Anadolu bölgelerinde ise ortalamanın altında gerçekleşti. En fazla azalış -27,8 puan ile Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşandı.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Ağustos 2022'de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)\*



\* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

## Perakendede beklentiler geçen aya kıyasla olumsuz

TEPE anketine soru bazında bakıldığında, Ağustos 2022’de, “mevcut stok düzeyi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Ağustos 2021’e kıyasla olumlu yönde değişirken, “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” ise önemli oranda arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise “mevcut stok düzeyi” dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Temmuz 2022’ye kıyasla olumsuz yönde değişirken, “önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” arttı.

**Tablo-4.** TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 08/2021	Endeks 07/2022	Endeks 08/2022	Bir önceki aya göre değişim 08/2022	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 08/2022
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-59,4	-27,8	<b>-28,5</b>	-0,7	30,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? <sup>2</sup>	16,6	3,8	<b>10,5</b>	6,7	-6,1
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-20,8	15,1	<b>-6,1</b>	-21,2	14,7
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-12,3	-1,5	<b>-3,7</b>	-2,2	8,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-2,2	-0,7	<b>-1,9</b>	-1,2	0,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	35,2	74,3	<b>77,2</b>	2,9	42,0
İşlerinizin geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-44,9	-21,7	<b>-29,1</b>	-7,4	15,8
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	4,9	5,5	<b>0,9</b>	-4,6	-4,0

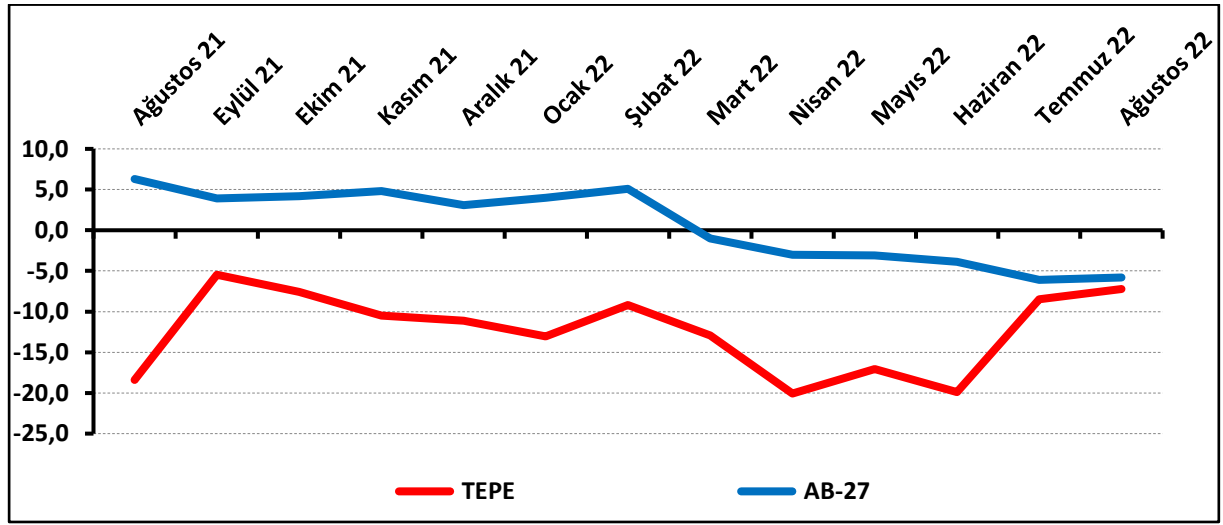
<sup>2</sup> Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

### AB'de perakende güveni geçen yıla kıyasla azaldı

Mart 2022'den bu yana olumsuz görünümü gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Ağustos 2022'de de -5,8 puan değerini aldı. Değişim, bir önceki aya göre 0,3 puan artış, geçen yılın aynı dönemine göre ise 12,1 puan azalış yönünde oldu. Öte yandan, TEPE'nin denge değeri tüm aylarda negatif değerli olup, Haziran 2022 itibarıyla gösterdiği yukarı yönlü ivmede yavaşlama kaydedildi.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ağustos 2021 – Ağustos 2022)



Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	2,6	2,0	-6,8	-34,3	-32,7	-19,6	-12,9	-7,9	-4,7	-3,0	-9,7	-8,1
2021	-13,5	-14,4	-8,4	-4,9	-2,0	5,4	6,2	6,3	3,9	4,2	4,8	3,1
2022	4,0	5,1	-1,0	-3,0	-3,1	-3,9	-6,1	-5,8				

## Ağustos 2022'de perakende güveni değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde değer aldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, Ağustos ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke Türkiye oldu. Türkiye'yi Hollanda ve Slovenya takip etti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de -12,1 puan, Euro Bölgesi'nde ise -12,2 puan oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış İtalya'da yaşandı; bölge ortalamaları ise AB-27'de 0,3, Euro Bölgesi'nde 0,8 puan oldu. Türkiye'nin geçen yıla ve geçen aya göre perakende güvenindeki değişim AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde olduğu görüldü.

**Tablo-6.** AB-27 Ülkeleri\*\* ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ağustos 2021 ve Temmuz 2022'ye göre)

Ülkeler	Ağustos 2021'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Temmuz 2022'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
<b>Türkiye</b>	<b>11,2</b>	<b>1,3</b>
Hollanda	6,5	4,9
Slovenya	3,2	-5,2
İtalya	1,0	5,4
Portekiz	0,8	1,0
Romanya	0,1	-1,6
Belçika	-0,7	3,0
Sırbistan	-1,5	-1,6
Polonya	-3,1	0,6
Karadağ	-3,5	1,3
Bulgaristan	-5,5	-3,4
Slovakya	-5,9	-1,4
Hırvatistan	-6,0	-6,4
Çek Cumhuriyeti	-6,6	-0,8
Fransa	-8,0	2,4
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-8,1	0,2
Makedonya Cumhuriyeti	-8,5	-0,9
Estonya	-8,7	0,2
İspanya	-10,2	1,2
Letonya	-10,2	1,3
Macaristan	-10,6	-5,4
<b>AB-27</b>	<b>-12,1</b>	<b>0,3</b>
<b>Euro Bölgesi-19</b>	<b>-12,2</b>	<b>0,8</b>
Arnavutluk	-12,2	-3,3
Litvanya	-14,5	-1,4
Yunanistan	-14,8	-7,2
İsveç	-20,2	0,9
Almanya	-23,1	-0,9
Danimarka	-27,0	-7,0
Finlandiya	-35,9	-22,5
İrlanda	-37,6	3,3
Avusturya	-37,6	-13,9
Malta	-46,4	-22,6

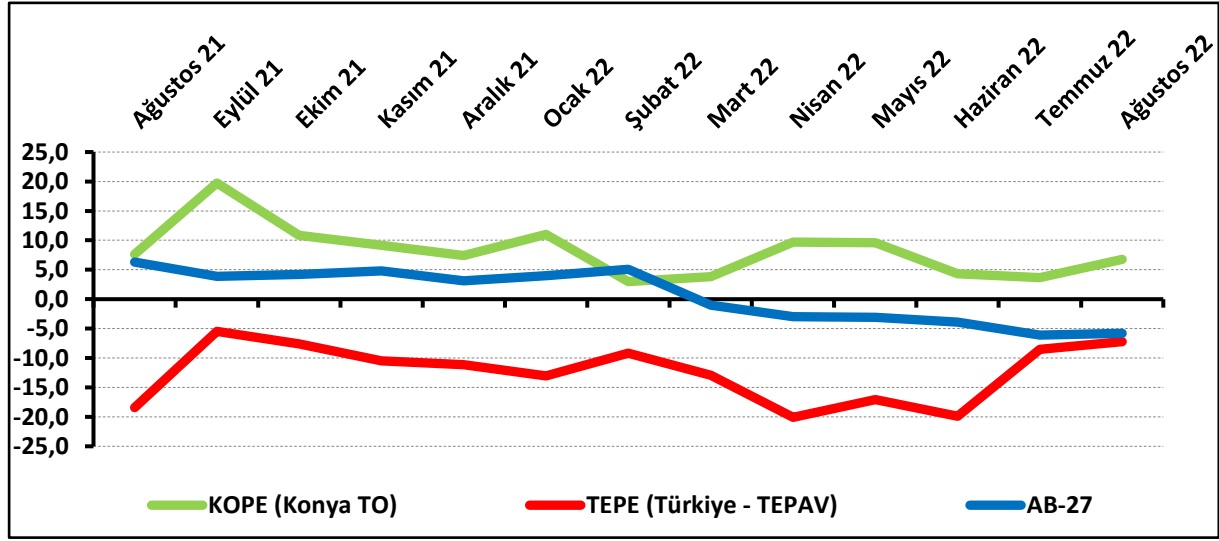
\*Sıralama Ağustos 2021 değişimine göre yapılmıştır.



## Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Ağustos 2022'de geçen yılın aynı dönemine göre 0,8 puan azalırken, bir önceki aya göre ise 3,1 puan artışla 6,8 puan değerini aldı. KOPE, Ağustos ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ağustos 2021 – Ağustos 2022)



Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2020	-4,4	-2,6	-22,3	-25,9	-9,8	-5,3	-3,0	-16,1	-15,7	-15,6	-16,4	-16,7
2021	-12,1	-10,7	-7,9	-5,9	-7,1	0,0	5,4	7,6	19,7	10,8	9,2	7,4
2022	11,0	3,0	3,8	9,7	9,6	4,3	3,7	6,8				